

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

DETALJPLAN FÖR CENTRALA MALMBERGET,
ETAPP 2,
Kvarteret Alprosen, Brunanden m. fl.

HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS

Detaljplaneförslaget daterat 2021-07-22 har varit på samrådsremiss under tiden 2021-09-17 till 2021-10-08.

Kungörelse har förts in i ortstidningarna NSD och Norrbottens Kuriren och anslagits på kommunens digitala anslagstavla inför samråd. Handlingarna har skickats till kända sakägare samt berörda statliga och kommunala myndigheter för att samla in information, önskemål och synpunkter som berör planförslaget. Handlingarna har även funnits tillgängliga för allmänheten på samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen samt på kommunens hemsida (www.gallivare.se/detaljplan) under samrådstiden.

Möjlighet har funnits att boka in enskilda samrådsmöten med kommunens tjänstemän och politiker mellan den 1-5 oktober 2021. Inget samrådsmöte bokades in under denna period.

SAMMANFATTNING AV ÄNDRINGAR I PLANHANDLINGAR

Med anledning av inkomna synpunkter under samrådsförfarandet har följande förändringar skett av detaljplan för *centrala Malmberget etapp 2, kvarteret Alprosen, Brunanden m.fl.*, Gällivare kommun, daterad 2021-07-22.

Följande har förtydligats i plankartan:

- Under markens anordnande och vegetation har den generella bestämmelse som gäller för hela planområdet förtydligats med: *Upplag för gruvindustri får inte anordnas. Tillfälliga upplag för rivning och markarbeten får förekomma **under genomförandetiden men är inte undantagna för lovplikten** (4 kap. 10 §).*
- Planområdet har justerats några meter i det nordvästra hörnet för att släcka gällande planer.
- I planområdets nordvästra del (del av Järnvägsgatan/Malmbergsleden) har en tillfällig bestämmelse [*GATA*] – *gata fram till 2027* lagts till.
- På egenskapsområdet vid Gällivarevägen har en begränsning om totalhöjd (17 meter likt övriga planområdet) lagts till.

Följande har förtydligats i planbeskrivningen:

- Under *Bostäder och verksamheter – Byggnadskultur och gestaltning* är information om flytt av byggnader samt lokalisering av kilometersten tillagt.
- Under *Natur- och markförhållanden – Miljözon* förtydligas att miljözonen kommer anläggas med olika naturliga miljöer (vatten- och växter) för att locka till sig arter av olika genetisk variation.
- Uppdatering av förvärvsstatus har gjorts.
- Generell uppdatering att tillfällig användning [*GATA₁*] också regleras på del av Järnvägsgatan/Malmbergsleden.

Följande har förtydligats i konsekvensbeskrivning:

- Under *Landskapsbild/stadsbild, bebyggelse och kulturmiljövården* beskrivs ytterligare information om kilometerstenen samt flytt av Alprosen 16.
- Under *Miljözon* har ett stycke lagts till om hur gestaltningen inom miljözonen ska arbeta med naturliga vattensamlingar och dagvattenlösningar samt att stort fokus kommer att ligga på att skapa miljöer som främjar biologisk mångfald.

Övriga ändringar är främst redaktionella.

INKOMNA YTTRANDE

Följande yttranden har inkommit till och med 2021-10-08.

- Länsstyrelsen Norrbotten, 2021-10-07
- Lantmäteriet, 2021-10-08, *ingen erinran*
- Trafikverket, 2021-10-08, *ingen erinran*
- Landahl Advokatbyrå, 2021-10-07
- Vattenfall Eldistribution AB, 2021-10-07

Nedanstående är ett sammandrag av de inkomna yttrande som följs av kommentarer. Yttrandena i sin helhet finns tillgängliga på kommunen, samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen.

Länsstyrelsen Norrbotten, enligt skrivelse 2021-10-07

Gällivare kommun ställer under perioden 17 september till 8 oktober 2021 ut förslag till detaljplan för centrala Malmberget etapp 2, kvarteren Alprosen, Brunanden med flera. Planområdet ligger i centrala Malmberget, cirka 4,5 km från centrala Gällivare.

Området avgränsas främst till Köpmangatan i norr, Gällivarevägen i söder och i väster till Malmbergsleden. En mindre del av planområdet ligger mer nordväst, på västra sidan av Malmbergsleden samt korsningen Malmbergsleden/Järnvägsgatan.

Som en följd av LKAB:s gruvdrift i Malmberget pågår en samhällsomvandling där det mesta av Malmberget omlokaliseras och markanvändningen ändras till gruvindustri. Detta förslag till detaljplan är en av många där markanvändningen ändras till gruvindustri. Det huvudsakliga syftet med detaljplanen är att ändra nuvarande markanvändning som regleras i gällande stads- och detaljplaner till industrimark för gruvverksamhet samt att säkerställa goda förutsättningar för anläggande av en permanent miljözon.

Detaljplanen är förenlig med den fördjupade översiktsplanen för Gällivare, Malmberget och Koskullskulle. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Länsstyrelsen har 2021-03-01 lämnat ett yttrande avseende förslaget betydande miljöpåverkan samt avgränsning av MKB.

Länsstyrelsens synpunkter

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor

I planbeskrivningen framgår det gällande markägoförhållandena att ”I dagsläget är 50 % av fastigheterna i planområdet förvärvade. LKAB strävar efter att kontraktera samtliga fastigheter för förvärv innan planens antagande.”

Med beaktande av ovan nämnda uppgifter är frågan vilka konsekvenserna blir avseende boendemiljön för de kvarvarande under avvecklingsperioden. Det behöver säkerställas att befintlig infrastruktur såsom el, tele, väg, värme, VA fungerar fullt ut så länge människor bor i området. Det är särskilt viktigt att det finns fungerande vatten och avlopp, m.m., samt mer än en utrymningsväg i händelse av olycka. Eventuella frågetecken gällande fungerande infrastruktur behöver klargöras då pågående markanvändning ska kunna fortgå till dess att området är avvecklat. Så länge människor bor i det aktuella området behöver särskilda hänsyn, i samband med avvecklingen, tas både socialt och miljömässigt. Det är sannolikt att buller kommer att uppstå vid genomförandet av detaljplanen då bebyggelsen ska rivas. Med anledning av de erfarenheter som finns av

avveckling av andra områden i Malmberget, har Länsstyrelsen farhågor om att rivningsarbeten kommer att ske innan alla människor har flyttat från planområdet och att det föreligger risker för störningar som kan komma att påverka kvarvarande personer negativt. Man bör verka för att rivningsarbeten inte påbörjas förrän människorna har flyttat från planområdet.

Kommentar: I planhandlingarna har markägoförhållandena uppdaterat enligt senaste förvärvsplan.

Rivningsarbeten kan komma att ske innan alla människor har flyttat från planområdet. Inför varje rivning gör LKAB en rivningsplan där frågor som rör eventuella förändringar på infrastruktur (el, tele, väg, värme) beaktas. Vidare kontrollerar att vatten och avlopp inte påverkas samt att det finns utrymningsvägar från Malmberget i händelse av olycka. På en social nivå finns det svårigheter kring tomma bostäder som ockuperas utan tillstånd. Att bo intill tomma byggnader, likt kåkstäder, kan ge en känsla av otrygghet. Inom detta detaljplaneområde ska en permanent miljözon bildas. Det är viktigt att etableringen av miljözonen prioriteras framför bevarande av tomma byggnader.

Riksintresse kulturmiljö

Miljökonsekvensbeskrivningen konstaterar att såväl nollalternativet som planförslaget medför påtaglig skada på riksintresse kulturmiljövård. Bebyggelsen kommer helt att försvinna. Endast vissa markstrukturer och möjligtvis kilometerstenen kommer finnas kvar.

Det framgår av planhandlingen att detta är en del i en pågående process och att det finns såväl kulturmiljöunderlag som en arbetsgrupp som hanterar flytt av byggnader mm. Planhandlingen bör förtydliga att flytt av byggnader inom detta område och urvalet från resten av RI utgör kompensation för kulturmiljövärdena som förstörs. Då blir det tydligt att den här planen ingår som en del av en helhetslösning och att kommunen förhåller sig medvetet till riksintressets kulturmiljövärden.

Planhandlingen redovisar delar av kulturmiljöanslysen för Finnstan, avseende karta med byggnader och områdesbeskrivning, och konstaterar att kulturmiljövärdena skadas i sin helhet inom detta område. Som kompensation ska kyrkan flyttas och möjligen ytterligare någon byggnad. Här bör det framgå tydligare vilka två ytterligare byggnader som är under diskussion.

Även om inte själva flytten av byggnader hanteras i detaljplanen så bör det framgå som information vilka byggnader från aktuellt område som avses flyttas och att merparten av det totala flytturvalet är hämtat från andra delar av riksintresset. Då skulle denna del av helheten framgå tydligare.

Kilometerstenen bör beskrivas mer ingående alt. att planhandlingen kompletteras med en bild. Dess nuvarande placering behöver säkerställas och att den även framgår av planhandlingen. Är den redovisad på rätt plats i planförslaget (endast i text vad LST kan se)? Det framgår av handlingarna att den kan komma att flyttas efter samråd med Länsstyrelsen. Det behöver då förtydligas vart den kan komma att flyttas.

Kyrkoflytten hanteras inom särskild tillståndsprövning där Gällivare församling startat frågan med Länsstyrelsen, status är densamma - beslut ej taget.

Kommentar: Ambitionen är att flytta totalt cirka 60 objekt från Malmberget. Detta är beskrivet i planhandlingarna. Det pågår fortfarande osäkerheter kring om kyrkan ska flyttas från dess nuvarande placering eller om denna ska rivras.

Under "Byggnadskultur och gestaltning" i planbeskrivning förtydligas information, bild och placering av kilometerstenen. Texten uppdateras också med ställningstagandet om att Alprosen 16 ska flyttas samt bild på byggnaden. Under "Landskapsbild/stadsbild, bebyggelse och kulturmiljövården" i miljökonsekvensbeskrivningen förtydligas samma information och ytterligare uppgifter om kilometerstenen läggs till.

Klimatanpassning

Planhandlingarna behöver innehålla en beskrivning hur avvecklingen i planområdet och ny markanvändning kan påverka flödesprocesser och omkringliggande områden samt om/hur hänsyn till klimatförändringarna behöver tas. Det som avses är hur flödesprocesser (regn, smältande snö) kommer att te sig, givet att området lutar och vatten från området kan komma att påverka nedanför liggande områden. I det sammanhanget behöver klimataspekter vägas in då det behöver beräknas hur framtida ökad och förändrad nederbörds mängd kan påverka dessa flödesprocesser. Om risk kan uppstå för människa, miljö och egendom behöver klimatanpassningsåtgärder vidtas. Dessa åtgärder behöver i så fall beskrivas i planhandlingar.

Kommentar: I och med den markanvändningen kommer flödesprocesser bli mer naturliga. Trots ett antagande om framtida ökad och förändrad nederbörds mängd behöver inga ytterligare klimatanpassningar vidtas. I anläggandet av miljözoner kommer stort fokus ligga på att skapa naturliga miljöer med intressanta dagvattenlösningar och vattenansamlingar. Vidare arbetar LKAB med att bidra till den biologiska mångfalden på platsen genom att plantera och anlägga ytor som skapar variation av växter och arter. Detta har förtydligats i planhandlingarna.

Samråd

Samråd har ägt rum med Länsstyrelsens enheter för miljöskydd och samhällsskydd samt med Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte några invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att ett beslut att anta detaljplanen behöver prövas enligt 11 kap. 10 § plan- och bygglagen.

Kommentar: Detta är noterat.

Lantmäteriet, enligt skrivelse 2021-10-08

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2021-07-22) har följande noterats:

Lantmäteriet har inget att erinra.

Kommentar: Detta är noterat.

Trafikverket, enligt skrivelse 2021-10-08

Syftet med detaljplanen är att ändra nuvarande markanvändning till industrimark för gruvverksamhet.

Trafikverket har inget att erinra mot förslaget till detaljplan.

Kommentar: Detta är noterat.

Landahl advokatbyrå, enligt skrivelse 2021-10-07

Detaljplanen ska inte antas.

Skälet till det är att planens syfte är att ändra nuvarande markanvändning till industrimark för gruvverksamhet. Uterus Fastigheter i Malmberget AB:s fastighet Bergfinken 1 ligger i område gränsande till nu aktuellt område. Den verksamhet som bedrivs, tidningsredaktion m.m., lider skada till följd av att besökare som har svårt att ta sig fram. Dessutom innebär omvandlingen och därtill hörande rivning att personalen far illa av den utdragna processen med ett utarmat centrum. Såväl LKAB som kommunen har flyttat sin personal för att de ska få en bättre arbetsmiljö. Uterus har ingenstans dit de kan flytta sin personal. Eftersom min huvudmans fastighet inte är inlöst ska omgivningen inte planläggas som industri för gruvändamål. Då avveckling med planerad flytt, köp 2021 och avveckling 2026 ännu inte genomförts för min huvudmans fastighet kan omgivningen inte planläggas på detta sätt. Vid en avvägning innebär detta en sådan negativ påverkan att antagande inte ska ske.

Kommentar: LKAB för dialoger med fastighetsägare inom och i närheten av planområdet med ambition att lösa in dessa. När detta är gjort kommer Uterus erbjudas ersättningslokaler. Fastighetsägare innehar en principiell rätt till pågående markanvändning, även om detaljplanen antas. Verksamheten kommer att fortgå till och med den nya markanvändningen träder in eller till frågan om ersättning är löst. Så länge som det finns boende eller verksamheter i Malmberget ska infrastrukturen fungera. Därmed ska framkomligheten fortfarande vara god så länge nuvarande markanvändning pågår.

Vattenfall Eldistribution AB, enligt skrivelse 2021-10-07

Vattenfall Eldistribution AB, nedan Vattenfall Eldistribution, återkommer med svar på remiss ”Samråd - Detaljplan för centrala Malmberget etapp 2, kvarteren Alprosen, Brunanden m.fl., Gällivare kommun” och lämnar följande yttrande.

Vattenfall Eldistribution har elnätanläggningar inom område och inom närområde för aktuell detaljplan

Vattenfall Eldistribution noterar följande text i framtagna planbeskrivning:

- Elnätet i området ägs av Vattenfall och enligt överenskommelse undertecknad 2018 överläts ledningarna till LKAB allt eftersom området töms. Urkopplingar utförs löpande av Vattenfall i samråd med LKAB. LKAB ersätter Vattenfall för de åtgärder och anpassningar som utförs.

Vattenfall Eldistribution AB har i övrigt inget att erinra i rubricerat ärende.

Kommentar: Detta är noterat.

MEDVERKANDE

Marcus Zetterqvist, planeringschef
Josefin Ekbäck, planarkitekt

Samhällsbyggnads-och teknikförvaltningen

Upprättad den 22 november 2021.

Dan Johansson
Chef Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen